

Svart hud, vita masker

Inledning

Verket *Svart hud, vita masker* av Frantz Fanon handlar om kolonialismen i Afrika, hur kolonisatör och kolonialländer har präglats av strukturen av Västvärldens styrelse. Psykologiska och nyanserade metoder av olika aktörer finns i boken som Fanon tar upp. Tydliga fakta och källhänvisningar skrivs på ett vetenskapligt sätt.

Fanon beskriver hur de svarta har påverkats på grund av sin hudfärg samt språk. Även skriver han upplevelser om temat.

Dem som är bäst och mäktig blir ”förste” medan dem sämsta blir ”andre.” Därför är det helt rätt att kalla fransmännen samt kolonialister för dem ”förste” och att dem svarta och kolonisatörer för den ”andre.”

Anti Kolonialismen

Boken är baserad på idéinriktningen antikolonialism även till främlingsfientlighet.

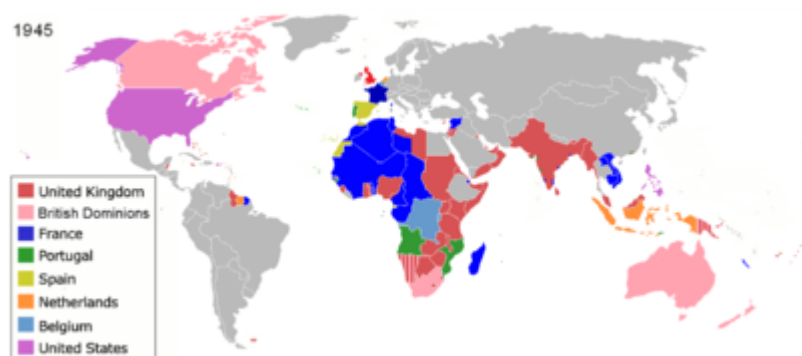
Antikolonialism innebär ett motstånd mot kolonialism, mot andra staters behärskningen över främmande territorier samt folk.

Under 1800- och 1900- talet började rörelsen expandera speciellt i Afrika och Asien och de fick oftast en nationalistisk även socialistisk inriktning. [1]

Koloniserade stater fick tala det språk som landet har behärskas. Stora kolonialländer var västvärlden där England, Frankrike, och Portugal behärskade över Afrikanska länder.

Både kolonialländer och koloniserade stater började skapa en främlingsfientlighet mot varandra och det ledde till ett expanderade rasism emellan sig. T.ex. en stor del afrikanska stater blev Frankrikes kolonier och afrikanska folk fick franska som första språk. Då började afrikaner visa hat mot fransmännen samt mot dem vita, eftersom fransmännen visade ett styrka av vites makt över afrikanska folken.

Den intellektuella alienationen var skapad av borgerliga samhället.

Världskarta över kolonialmakterna, Wikipedia.org

Författarens biografi

Frantz Fanon, Wikipedia.org

Frantz Fanon (1925-1961) var född i den franska kolonin Martinique. Samhället i Martinique var identifiering med vit fransk kultur. Fanon fick växa upp i denna miljö och lära Frankrikes historia som sin egen, tills han fick undervisas till filosofi på gymnasiet. Han lärde sig kolonialismen, medelklass, ras identitet som negritude främjar. Detta innebar då att en del svarta studenter skapade en franskspråkig litterär rörelse på 1930- talet i Paris.[2] Fanon lämnade kolonin 1943, när han var 18 år och kämpade med de fria franska styrkorna på andra världskriget.

Efter kriget studerade han psykiatri och medicin på universitet i Lyon. Där mötte han anti-svart rasism. Det ledde till att Fanon började utforska den marxistiska och existentialistiska idéer. [3] Fanon föreslog teorier och åsikter mycket kontroversiella på grund av att han ansåg att våld var en nödvändig och strategiskt korrekt metod för att befria den koloniserade världen.

Fanon praktiserade och utvecklade sina teorier främst i Algeriet och han var bland annat aktiv i den algeriska befrielseorganisationen Front de Libération Nationale (FLN). [4] Fanon dog i leukemi 1961, 36 år gammal, efter att boken trycktes.

Boken Svart hud, vita masker

Svart hud, vita masker (Peau noire, masques blancs) är ett verk av Frantz Fanon tryckt år 1971.

Han skriver om hur svarta människor existerar i ett socialt liv inför värld som utgörs för vita människor. Det han beskriver i sin bok är att svarta människor måste bära "vita masker" för att få vara med i en vit värld. Han menar att de svarta ska bete sig som vita, men ska ändå vara på nedersta platsen på grund av deras hudfärg.

Fanon dissekerar i sin bok den rasistiska och vitt europisk kultur det vill säga, han ställer de svarta för "neger."

Det mest väsentliga och genomgripande företeelse är språket. Fanon i sin bok analyserar språk som den bär och avslöjar rasismen i kultur, dvs. det använder symboliken i vithet och svarthet i det franska språket. Fanon skriver att vara vit är att vara bra, och att vara svart är att vara dåligt. Vithet symboliserar till renhet som Fanon berättar om kulturella betydelsen. [5]

Ändå om en svart kan tala så bra franska, betyder detta inte att hen är lika mycket värd som de vita. Vad än svarta gör eller visar sina förmågor hjälper inte till att renas som vita. För att känna sig värdig, accepterar en del svarta att vite har makten över dem och att vite är mer intellektuella än de "andre."

Svart hud, vita masker presenterar sig som en psykoanalytisk och fenomenologisk studie över den svarta människans erfarenheter av kolonialismen och som en kritisk dialog med en rad centrala tänkare. Det fokuseras mer på mänsklighetens befrielse från rasismens universella vansinne.

Sammanfattning

Det som boken speglar är att hur det är att vara svart i en värld som domineras av vit kolonialism.

Fanon refererar till sina egna erfarenheter med hans psykologiska teorier och metoder.

Om ”den andre” betraktar den europeiska kulturen som ett medel för att fly undan från sin egen ras, blir han kontaktlös. Den svarte arbetaren är en offer för systemet som är baserat på att en ras suger ut en annan.

Den svarte kämpar genom att arbete på grund av att få en utväg. Denna kamp kommer tydligt sätt inte leda till marxism eller idealism, utan därför att bara tänka på sitt eget liv och hunger. Dem vite tjänar på kapital medan den svarte tjänar hopp att få friheten.

Det var många svarta arbetare som inte gjorde motstånd till dem vita och ansåg att det var ett krav att jobba om man var en neger.

Fanon upptäckte att det fanns en svart civilisation redan under 1400-talet som ger garanti för mänsklighet. Det han studerade tvingades avstå, alltså han fick avstå från vetenskapen samt från den alienerade.

Fanon kritiserar hårt mot dem svarte som förnekar att de har mänsklighet och låter dem vita styra över dem.

Den svarta människan alltid ville vara en vit människa men det var ett öde att vara vit.

Det Fanon påpekar är att han skall visa att han är en människa om en vit ifrågasätter hans och andras mänsklighet.

Han säger att det inte finns någon vit värld, vit etik eller en vit intelligens. Därför kan de svarte inte vara offer eller ha skyldigheter för att inte förneka svartes frihet genom sina val.

Sammanfattning av kapitel

Språket mellan de svarta och vita, och att tala är nämligen underförstått att existera absolut för den andre.

Svarta uppför sig på ett annat sätt som en vit gör. Att denna själv klyvning är en direkt följd av kolonialismen som är uppenbart. De vita räknas mer mänskligare än de svarta och ju mer man tillägnar sig till ”vitas språk.” Att tala är att behärska en viss syntax, att förstå ett specifikt språks formologi, men det är framförallt att tillägna sig till en kultur, att uthärda tyngden av en civilisation. Enligt Paul Valéry, är att äga ett språk ger en oerhörd makt. Om man kan tala flera språk är du intelligens och mäktig.

Alla koloniserade folk har skapats till ett mindervärdeskomplex genom att föröda och begrava deras lokala kultur.

Under franska kolonialarmén behandlades de svarta till officerarna som tolkar. De utnyttjas för att förmedla herrns order till sina fränder.

Boken handlar om hur vita människor koloniserade och utnyttjade de svarta. De svarta människor känner sig att de har syndat men vad? Bara för att dem är neger eller? Själva anser dem att det var fel att vara svart, men varför? Antingen ska Fanon göra så att ingen bryr sig om sin hudfärg eller tvärtom att alla ska vara nöjda med sina hudfärger.

Herren ska inte vinna denna konflikt. Herren som styr de svarta. Fanon blev mycket känd och blev internationell uppmärksammas. Han har skrivit böcker och han började kallas för våldets profet eftersom han gjorde första steget mot våldet inom kolonialismen för de svarta.

Fanon har deltagit på de fria franska styrkornas sida under andra världskriget på sin psykiatri examen i Paris och Lyon.

Att tala franska, alltså språket, är viktigt för att inte kunna skapa främlingsfientlighet bland nationalister samt folken.

”De som behärskar språket är bäst och talar som en bok, som en vit.” Detta påstående är en myt i Frankrike.

Under kolonialtiden var det extremt väsentligt att stormakten var mäktig och intelligent. Man gav uttryck speciellt för kvarterna. T.ex. Dem som bodde i Paris, visade hur elegans man var och kallades för *Parisianism*.

Fransmännen kallades oftast för Antillerna och Antillerna är en term som avser de sju territorierna som närvarandes enligt självständiga i Antillerna.

Damourette och Pichon hävdar i boken att, varje språk är ett sätt att tänka.

”Professor D. Westermann hävdar i *The African Today* att de svartas mindervärdeskomplex är särskilt starkt bland de mest bildade, som går ofta tillväga på ett naivt sätt:

”Att klä sig europeiskt, i allt från trasor till det senaste modet, att skaffa sig föremål som européerna använder eller umgås socialt som européerna, krydda det egna språken med europeiska uttryck, används svulstiga meningar när man talar eller skriver på ett europeiskt språk.” Allt detta är ett försök att uppnå en känsla av jämbördighet med europén och hans sätt att leva.” [6]

Det kan vara att de svarta inte längre ville diskrimineras och ses som okloka människor i européernas ögon.

Antillerna är mer ”utvecklad” än den svarte från Afrika, hen står närmare den vite. Denna skillnad finns inte bara på gator och torg utan också i den offentliga förvaltningen och armén. Hudfärgen spelade mycket roll då och det var hårda regler som följdes. Dem svarta fick allt sämre medan vita fick bäst. T.ex. De svarta fick absolut inte sitta på framsidan i bussen, där vita får sitta.

Fanon i sin bok illustrerar om ett extremt men icke desto mindre komiskt exempel. Martinique berättade om att några negrer från Guadeloupe låtsades vara Martinique men han tilltalade, deras lögn uppdagades snart nog eftersom de är primitiva än vi. De brukar heta att negern älskar att pladdra. Fanon anser att begreppet pladdra definieras som att ungar som skriker och tjoar av ren livsglädje. Detta är en positiv sida man kan vara i.

Antillerna har franska som officiell språk och lärarna gjorde att elever talar kreol (ättling till fransmän).

”När en studerande från Antillerna som nyss tagit sin kandidatexamen i filosofi vägrar ansöka om lärarbehörighet på grund av sin hudfärg, säger Fanon att filosofin aldrig har räddat någon. När någon annan gör allt för att bevisa för Fanon att svarta är lika intelligenta som vita, säger Fanon att intelligens aldrig har räddat någon.” [7]

Detta var sant om filosofi och intelligens har åberopats för att proklamera människornas jämlikhet så är det också i deras namn som man utrotat människor.

Nya testamentet har ett belägg som skriver någonting om hudfärgen. ”Vita är utvalda folket, se bara på sin hudfärg. Andra svarta eller gula; en färg de har fått för sina synder.”

Genom att hänvisa till humanitet, till känslan för värdighet, till kärlek och barmhärtighet vore det enkelt att bevisa eller få folk att erkänna att en svart är lika mycket värd som en vit. Men det Fanon menar är att hjälpa den svarta människan att befria sig själv från den uppsättning komplex som utvecklats i koloniala sammanhang.

Pidgin var ett blandspråk som svarta använde sig av i Frankrike. Det är blandad språk med franska i. Detta är ett uttryck av fransmännen för dem icke talande franska.

När det gäller europiska människor som inte kan tala franska är det inget problem, men när det är neger, gäller inte samma sak. Då gäller det att negern inte har någon kultur, ingen civilisation eller inget ”långt historiskt förflutet.”

I filmer nedsätts dem svarta i flera situationer och benämns som tjänare till fransmän eller amerikaner. Det är på grund av sin hudfärg och att Bibeln inte visar jämlikheten mellan raserna.

Det är mest chockerande situation om en svart uttrycker sig korrekt, eftersom detta definieras till att den svarte har tillägnat sig åt vites värld. Eftersom Fanon skriver i boken att han har sett studenter som har talat franska miserabel. Fanon är en perfekt avbild av den vite, där han kommenterar, förklarar, undervisar och hjälper studier för dem studerade svarta. Fanon uttrycker sig korrekt men han har absolut inte tillägnat sig till vites värld, däremot visar han att svarta också kan ha samma språkförmåga som alla.

Fanon skriver att hans ämne är svartas kamp på grund av att befria sig från alienation som skulle vilja att de kände, att varje gång det råder bristande förståelse mellan dem eftersom att den vite beror på bristande omdöme.

”Att tala ett språk är att ta till sig en värld, en kultur. Dem Antillerna som vill bli vit kommer att bli, desto vitare ju bättre han erövrar sig det kulturella verktyg som språket är.” [8]

De vite anser att de svarta inte har någon kultur, ett liv helt enkelt. Vita anser att dem svarta är för vites skull och att de inte är värd att leva ett fritt liv.

Relationen och kärleken mellan den färgade kvinnan och den vite mannen är en stor fråga.

Denna aggressivitet mellan olika raser förvandlades till kärlek.

Det finns goda skäl såsom Fanon påpekar. En färgad kvinna är aldrig riktigt värdig i en vit, även förhindrar inte kärleken från denna situation.

Men i boken står det att en svart blir vit om en vit blir kär i en svart. En svart äktar den vita kulturen, den vita skönheten, den vita vitheten.

Det som René Maran skrev i sin bok *Un homme pareil aux autres*, och Fanon skriver är följande;

”De flesta av dem, inklusive de med ljusare hud som ofta går så långt att de förnekar sitt land och sin moder, gifter sig mindre på grund av kärlek än av tillfredsställelse att äga en europeisk kvinna, vilket kryddas med en känsla av stolt revansch.

Jag undrar alltså om jag inte är som alla andra och om jag genom att gifta mig med er, som är europisk, inte bara skulle förefalla förakta kvinnor av min egen ras utan också, i mitt begär efter den vita behärskar världen, av dunkla skäl försöka hämnas på en

européisk kvinna för allt som hennes förfäder gjort mot mina under århundradenas gång.”[9]

Även tar Maran upp att befria sig från ett subjektivt behov. Den vite säger sina egenskaper, och i dessa egenskaper finns det vitheten, att man är född i Europa, och att alla bekanta vänner är vita, alltså icke svarta. Sedan tänker man på språket, och hur man talar det. Man förstärker idén att man inte är neger.

”Det finns i världen inte en stackare som lynchas, inte en stackare sate som torteras, utan att också jag mördas och förödmjukas.” [10]

Aime Césaire, *Et les chiens se taisaient*

Fanon har forskat av ett annat arbete av O. Monnoni och han framhåller sin analytiska tänkande är hederligt. Han har känt av extrema tvekan i den koloniala situationen, men han har påbörjat ett alltför uttömmande perspektiv på de psykologiska fenomen som präglar relationerna mellan de koloniserade och kolonisatorerna. Kolonisationsproblemet gäller inte på detta sätt utan också människans förhållningssätt till dessa villkor.

Även skriver Fanon att ett samhälle är antingen rasistiskt eller inte. Tills man inser denna självklarhet kommer man att vara blind för problem. T.ex. att norra Frankrike är mer rasistiskt än södra, att rasismen är skapad av underklassen och följaktligen inte angår överklassen, att Frankrike är det minst rasistiska landet i världen, är att visa prov på en bristande förmåga att tänka klart.

Monnoni påminner den ekonomiska återspeglade situationen i Sydafrika, när de vita arbetarna var lika rasistiska som ledarskiktet och arbetsgivarna, ibland mer.

Fanon skriver att Monnoni anser att de fattiga vita i Sydafrika avskyr svarta oberoende av de ekonomiska förhållanden som råder.

”Det ekonomiska skyddet bland annat har uppstått ur rädslan för konkurrens och ur försatsen att skydda de fattiga vita klasser som utgör hälften av den europeiska befolkningen och förhindra att de sjunker ännu djupare.” [11]

Andra former av rasism skiljer sig inte från den koloniala rasismen.

Antisemitismen som Monnoni ger exempel är detsamma som antikolonialism. Ett motståndrörelse mot semitiska folket, judarna.

Fanon påstod att Sydafrika hade en rasistisk struktur som Europa hade det. Alltså han hävdar att Europa har en rasistisk struktur också.

”Ett mindervärdeskomplex kopplat till hudfärgen kan i själva verket bara observeras hos individer som är i minoritet inom en grupp med en annan hudfärg. I ett relativt homogent samhälle som det madagaskiska, där de sociala mindervärdeskomplexen bara i undantagsfall.” [12]

Detta ovanstående citat kan definieras till att de svarta bara kan bli arbetare till de franska vita, eftersom likarart samhälle i Madagask stat utanför Afrikas öst kust. Kolonist är dem vita och känner sig aldrig underlägsna i något avseende.

Det är inte lätt att leva i vites värld som en neger. Om man är en neger blir man påpekad, observerad, utpekad och diskriminerad.

Den svarte som lever under 1900-talet vet inte när mindervärdighet uppstår från den förste. Fanon skriver att han har diskuterat det svarta problemet med vänner, eller svarta amerikaner. Tillsammans hävdade dem och protesterade om alla människors lika värde.

Att vara svart var mycket svårt speciellt i vites värld. Fanon skriver ett skeende som har ägt kommunalt. Det fanns barn som utpekade de färgade människorna och uttryckte begreppet ”neger.” Fanon var road på grund av sin etnicitet och tyckte att det var löjligt, när barnens mor uttryckte sig som rädd från dem.

Det har hänt en hel del rasistiska skeenden på olika ställen på grund av hudfärgen.

I Nordamerika har negrer tvingats leva i avskildhet. I Sydamerika piskades negrer på gatorna framför alla människor och strejkade svarta. I Västafrika behandlades negrer som ett djur. Även skriver Fanon att studenter från Algeriet, vänner till han behandlades araber omänskligt med.

Fanon citerar vad algeriska studenten sade:

”Så länge man gör araben till en människa som vi så finns det ingen lösning.”

Alltså ras fördelningar dyker upp i dessa situationer.

Rasfördomar är inget annat än att en ras irrationellt hatar en annan ras, starkare och rikare folks förakt för dem som de ser som underlägsna dem själva, och förbittringen hos dem som tvingas underordna sig och ofta förödmjukas. Eftersom hudfärg är det mest pålitliga människor, oberoende av deras sociala förtjänster eller utbildningsnivå. Ljushyade folkslag har kommit att förakta alla med mörkare hudfärg, men de mörkhyade folkslagen kommer inte längre att stillatigande acceptera den underordnade ställning som man velat på tvinga med.[13]

De andre anser att negrer som vildar, analfabeter och odjur. Men Fanon kritiserade mot detta och förvisade att det var helt tvärtom. Det fanns svarta läkare, lärare, statsman osv. som var mycket intelligenta.

Fanon ansåg att ovanstående definition av Sir Alan Burns var rätt. Det var hat, avskydd, föraktad av en hel ras.

Negrerna var jämförelsefixerade, detta innebär att de ständigt och jämt var upptagna av sitt eget värde och sitt eget jag-ideal.

Analys

I boken finns det en del mängd olika teorier om kolonialism och dess påverkan. Detta psykologiska metoder sammankopplas med människors främlingsfientlighet och överjaget mot andre, för att visa sig mer starkare där de kan härska över en hel del ras. Att vara rik, mäktig och ha kapitalistisk förmåga inte beror på att vite har rätt att förhärska de svarta. Svarta är lika intelligenta som de vite. Hudfärgen har absolut ingen roll för de bästa raserna och strukturen.

I boken skrivs att kärlek mellan svart och vit beror på att den svarte blir vitare och mer europiskt. Men jag anser att det kan bero på att den vite erkänner att svarta har en civilisation och mänsklighet på grund av att en vit kan visa kärlek för den svarta. Om hatet skulle fortsätta och fördriva skulle inte en vit bli kär i en svart eller tvärtom. Om det är möjligt att vara kär i någon som har en annan hudfärg,

innebär att båda är mänskliga. Alltså det som fransmännen betedde sig var löjliga och otänkbara. Svarta är inte odjur eller icke mänskliga på grund av hudfärgen.

Jag anser att kolonialismen hade samma struktur som Antiken hade. Hellas var grekisk talade och barbarer var icke grekisk talade samt främmande. Man använde inte ras-hierarki i Frankrike som det gjordes i Antiken, men man ras fördelades ändå i franska strukturer.

I franska kulturen väckte starkt främlingsfientlighet, men inte lika mycket som i Antika Grekland.

De svarta utnyttjades av dem vita på ett fruktansvärt sätt och det fortsatte med andra länder.

Triangelshandel mellan USA, Europa och Afrika har präglat afrikaner lika mycket som de fick leva som koloniserade.

Under 1900-talet har afrikaner drabbats likaså som alla andra koloniserade länder gjorde. Jag anser att man förlorar till slut på kolonialismen eftersom styrelsen av andra länder elimineras någon gång. För att samhällen blir strukturerade och tillämpas till globalisering till slutändan. Kolonialismen är inte frihet och globalisering.

Jag tror att Fanon försöker ge budskapen att hudfärgen inte är resultatet för civilisation eller mänsklighet. Eller att hudfärgen inte är resultaten till intelligens. Dem som är intelligenta är inte bara vita.

Fanon har speglat sina erfarenheter och kunskap i sin bok om kolonialismen och det är bra. Men det var jätte många andra teorier från andra aktörer. Boken är inte som en bok, det är mer som en faktabok. Det gillade jag inte, eftersom det var lite avancerad att förstå hur det sammankopplas med hans teorier.

Jag skulle nästan skriva samma sätt som Fanon har skrivit, reflektera mina upplevelser, erfarenheter och kunskaper i boken men jag skulle inte referera källorna i texten lika mycket som Fanon gjorde. Det kändes som att jag läste någon annans bok och text.

När det kommer till att svarta inte har något värde och diskrimineras ständigt, känner jag mig fångslad. Varför skulle man diskriminera någon på grund av hans hudfärg, religion, etnicitet, kultur m.m. Dessa påverkar inte oss på något sätt. Dem gjorde inget upproriskt skeende. De var oskyldiga när kolonister koloniserade länderna för att tjäna på kapital och se ut mäktig, och låta kolonisatörerna leva i ett fångslad och dåligt liv.

Jag tyckte om boken, men texten var mycket komplicerad eftersom texten var nyanserad och har mycket teorier om psykologi. Fanon har använt sig av svåra begrepp och detta kan bero på att han har vetenskapliga begrepp, och låter dem högutbildade läsa. Det kan även bero på tidperioden, eftersom boken har skrivits för långt tid innan boken trycktes.

Juan de Méridas ställning måste synas som en form av överkompensation. Juan de Méridas var svart och uttrycker sig följande:

”Vilken vanära att vara svart i denna värld!

Är då svarta inte människor?

Är deras själ därmed simplare, gemenare och fulare?

Och därför ger man dem öknamn
Jag reser mig tyngd av min hudfärgs skamlighet
Och jag bevisar mitt mod för världen...
Är det så skändligt att vara sant? ”[14]

Ovanstående uttryck tyckte jag om, eftersom det var en rörande påstående som man förstår rätt bra.
Detta påstår att svarta är människor och det finns ingen vit värld där svarta ska bli häskade över dem.

Även har Fanon sagt att: ”ty trots att jag är svart är jag inte slav.” Jättebra och fantastiskt uttryck för dem kolonialister som inte förstår att svarta är inte mindervärdig på grund av hens hudfärg.
Etiskt och moraliskt påverkar det de svarta och de till slut tänker och vill bli vit, ”vitare än snö” för att känna sig fria.

En annan definition jag gillar är nedanstående:

”Vad innebär det att vara svart?

Är det att ha denna färg?

För denna skymf skall jag förbanna ödet, min tid, himmelen, och alla dem som gjorde mig svart!

O förbannad vare min hudfärg!”

Jag upprepar en gång till att kolonialismen har starkt påverkat de svarta och har drabbat människorna psykiskt. Varför skulle det vara okej att prägla människors psyke på grund av att kolonister vill tjäna mer på kapital? Realistiskt sätt är tyvärr kolonister extrem rasistiska.

Jag skulle absolut inte stödja kolonialismen eftersom det kan benämnas till ett fängelse som inte har någon utgång.

[1] Wikipedia <http://sv.wikipedia.org/wiki/Antikolonialism> 23 april 2015

[2] NE.se, Gunilla Håkansson <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/negritude> 23 april 2015

[3] Internet Encyclopedia of Philosophy IEP <http://iep.utm.edu/fanon/> 23 april 2015

[4] Wikipedia http://sv.wikipedia.org/wiki/Frantz_Fanon 23 april 2015

[5] IEP <http://iep.utm.edu/fanon/> 23 april 2015

[6] IBID s. 39

[7] IBID s. 42

[8] Svart Hud Vita masker s. 50

[9] IBID s. 76

[10] IBID s. 87

[11] IBID s 91

[12] IBID s. 94

[13] IBID s. 114

[14] IBIDs 190